

Vastaanottajat:

Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskukset
Liikenneviraston radanpidon aluepäälliköt

Säädösperusta

Maantielaki 42, 52, 101 §§

Tieliikennelaki 56 §

Ratalaki 36 §

Järjestyslaki 6 §

Liikenneministeriön päätös

liikenteen ohjauslaitteista 4 §

Liikenne- ja viestintäministeriön
asetus 65/2011 näkemäalueista

Korvaa

Liikenneviraston ohje Dnro 843/090/2014

Kohdistuvuus

Liikennevirasto, ELY -keskukset

Voimassa

19.2.2015 - toistaiseksi

Asiasanat

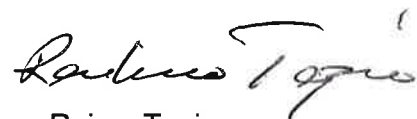
Ulkomainonta, tienvarsimainonta, vaalimainonta

Ohje vaalimainosten sijoittamisesta liikenneväylien varsille

Liikennevirasto on tarkistanut vaalimainontaa koskevan ohjeen ja tehnyt siihen täsmennyksiä.

Ohjeen muutokset perustuvat vuoden 2014 europarlamenttivaalien ja aiempien vaalien yhteydessä kerättyihin kokemuksiin. Vuoden 2014 ohjeistuksen sanamuotoja on täsmennetty ja liikenneturvallisuuden perusteella annettuja rajoituksia määriteltä tarkemmin kuin aiemmin. Myös mainosten kiinnittämisen aiheuttamat vauriot tien varusteisiin ja laitteisiin halutaan minimoida, mistä johtuen vaalimainosten kiinnittäminen maantien tiekaiteisiin ja linja-autopysäkkien sadekatoksiin on nyt kiellettyä.

Ylijohtaja

Raimo Tapio

Osaston johtajan sij.

Arto Hovi

Tiedoksi: Suomen rekisteröidyt puolueet

Lisätietoja:
Tuomas Österman
Liikennevirasto
Puh. 0295 34 3630

Yleistä

Vaaleja koskevalla ulkomainoksella voi olla tärkeä merkitys vaalilyössä. Lainsäädännössä on vaaleja koskevalle ilmoittelulle annettu erityisasema. Maantielain mukaan vaaleja koskevat ilmoitukset saa asettaa paikalleen aikaisintaan yhtä kuukautta ennen asianomaista tilaisuutta (varsinainen vaalipäivä) ja ne on poistettava viimeistään viikon kuluttua siitä, kun tilaisuus on pidetty.

Liikennevirasto ohjeistaa vaalimainontaa maanteiden varsilla ja asemakaava-alueiden ulkopuolella, missä paikalliset Elinkeino-, Liikenne ja Ympäristökeskukset (ELY -keskus) toimivat valvovana viranomaisena. Ohjeistuksen lähtökohtana on varmistaa, että mainonta ei vaaranna liikenneturvallisuutta. Mainosten asettamisen ja huoltamisen tulee myös tapahtua turvallisuutta vaarantamatta.

Vaalimainosten sijoittamiseen asemakaava-alueilla tulee hankkia rakennusvalvontaviranomaisen lupa. Koska kunnilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta järjestää vaalimainontaa, on vaalimainontakäytäntö perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä ovat kunnat noudattaneet 1970-luvulta lähtien. Suomen Kuntaliitto on suosittanut vaalien ulkomainonnan aloittamista niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa (esim. torit ja kadut) viikkoa ennen ennakoäänestyksen aloittamista.

Sähköistyvän median maailmassa vaaleja koskeva ulkomainonta voidaan käsittää perinteenä, jolla on edelleen tiettyä tiedotusarvoa. Äänestäjät ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä käytetään tällaista mainontaa. Maantielain mukaan mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ympäristöllä tarkoitetaan luonnonympäristöä, rakennettua ympäristöä ja liikenneympäristöä. Tienpitäjän tavoite on varmistaa, että vaalimainonta tapahtuu liikenneturvallisuutta vaarantamatta.

1 Sijoituspaikan valinta

Mainosten tulee sopeutua mahdollisimman hyvin liikenneympäristöön. Vaalimainokset saa sijoittaa maanteiden varrelle siten, ettei niistä ole haittaa tienpidolle tai liikenneturvallisuudelle. On suositeltavaa, että vaalimainonta maanteiden osalta rajoitettaisiin taajamiin ja niiden välittömään läheisyyteen. Sopivia sijoituspaikkoja ovat esimerkiksi kevyen liikenteen teiden varret ja tieosuudet, joilla ei ole liittymiä.

Moottori- ja moottoriliikenneteiden varteen sekä rautatiealueelle vaalimainoksia ei saa sijoittaa.

17.2.2015

LIVI/758/05.00/2015

Pääkaupunkiseudun kehäteiden (Kehä I, II ja III) sekä Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja Hakamäentien (mt 100) kaksiajorataisille osuuksille ei saa sijoittaa vaalimainoksia. Ne rinnastetaan moottori- ja moottoriliikenneteihin, joita ne ominaisuuksiltaan ja liikennemääriltään vastaavat. Näiden teiden liikennemäärät ovat pienimmilläänkin yli 20 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja jalankulku niillä on liikennemerkein kielletty. Tällaiset liikennemäärät edellyttävät kuljettajilta erityistä tarkkaavaisuutta, jolloin ylimääräinen kuljettajan huomion vangitseminen vaikuttaa liikenneturvallisuutta heikentävästi.

Liittymien ja tien kaarteiden kohdalla vaalimainoksia ei saa sijoittaa näkemäalueelle siten, että niistä muodostuu liikenneturvallisuuden kannalta haitallisia näkemäesteitä. Liittymän näkemäalue (tarkemmin kohdassa 5) määräytyy taulukon 1 ja kuvan 1 mukaisesti. Vaalimainosten sijoittamisen yhteydessä voidaan mitoitusnopeutena käyttää tien nopeusrajoitusarvoa.

Tien varrella olevien liikennemerkkien ja muiden liikenteen ohjauslaitteiden näkyminen on ensiarvoisen tärkeää tienkäyttäjien turvallisuuden ja mukavuuden kannalta. Tämän vuoksi vaalimainoksia ei saa sijoittaa siten, että ne peittävät tällaisia laitteita tai merkittävästi haittaavat niiden havaitsemista. Vaalimainoksia ei saa sijoittaa 30 metriä lähemmäksi liikennemerkkiä sen etupuolelle eikä 50 metriä lähemmäksi, jos tien nopeusrajoitus on vähintään 80 km/h.

Tien poikkisuunnassa tulee vaalimainokset sijoittaa siten, että mainoksen tienpuoleinen reuna on vähintään 1 metrin etäisyydellä pientareen ulkoreunasta. Näin mainoksista ei ole haittaa tien kunnossapidolle ja ne ovat myös paremmin suojassa talviajan lumenaurauksen aiheuttamilta vaurioilta.

Mainoksia ei saa sijoittaa ajoratojen välisille erotuskaistoille eikä liikennekorokkeisiin, koska ne tuolloin merkittävästi haittaavat tien kunnossapitoa ja niiden rikkoutumisvaara on suuri. Tienpitäjä ei vastaa vaalimainoksille tienpidosta mahdollisesti aiheutuvista vaurioista.

Liikenneturvallisuuden varmistamiseksi mainokset tulee aina asettaa paikalleen siten, että liikenteelle aiheutetaan mahdollisimman vähän häiriötä. Varsinkin päätien reunassa vaalimainosten asettaminen ja huoltaminen tulee aina tapahtua kevyen liikenteen väylän tai sivutien suunnasta ja työssä käytettävän ajoneuvon pysäyttämistä päätien varteen tulisi mahdollisuuksien mukaan välttää.

2 Mainosten kiinnittäminen liikenneväyliin kuuluviin laitteisiin

Mainoksia ei saa sijoittaa liikennemerkkeihin ja muihin liikenteen ohjauslaitteisiin, siltakaiteisiin eikä niiden kannattajiin. Mainoksen kiinnittäminen mihin tahansa maantien ylittävään siltaan on kiellettyä. Rautatiesilloille sekä rautatien ali- ja ylikulkusiltoihin mainoksia ei saa sijoittaa lainkaan.

Myös linja-autopysäkkien sadekatoksiin vaalimainosten kiinnittäminen on kiellettyä, jotta mainokset eivät vaurioita niiden rakenteita eivätkä haittaa tienpitoa.

Vaalimainoksen kiinnittämisessä maantien valaisinpylvääseen tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että pylvään pintaa tai sen rakennetta ei saa vaurioittaa eikä pylvääseen saa jäädä pysyviä jälkiä mainoksen poistamisen jälkeen.

3 Vaalimainosten koko ja väri

Liikenneviraston omistuksessa oleviin laitteisiin kiinnitettävä mainos ei saa kooltaan ylittää kansainvälistä julistekokoa, joka on 80 x 120 cm.

Maisemaseikoista ja liikenneturvallisuussyistä johtuen vaalimainoksissa ei saa käyttää heijastavia kalvoja eikä loistevärejä.

Vaalimainokset eivät saa tien varrella olla muodoltaan, väriltään tai muutoin sellaisia, että ne saatetaan käsittää liikenne- tai tiemeriksi.

4 Ohjeiden vastaisten vaalimainosten poistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY -keskus) tulee alueellaan valvoa ohjeiden noudattamista sekä poistaa vaalimainos maantien varresta, jos se aiheuttaa välitöntä vaaraa liikenteelle tai kohtuutonta haittaa tien kunnossapidolle. Tällaisia tapauksia ovat:

- Mainos on sijoitettu moottori- tai moottoriliikennetien varteen.
- Mainos on sijoitettu pääkaupunkiseudun kehäteiden, valtatie 3 tai Hakamäentien kaksiajorataiselle osuudelle
- Mainos on sijoitettu ajoradalle, pientareelle, liikennekorokkeelle, ajoratojen välissä olevalle keskikaistalle tai ajoradan yläpuolelle.
- Mainos on kiinnitetty liikennemerkkiin tai muuhun liikenteen ohjauslaitteeseen, tiekaiteeseen tai sellaisen kannattajaan.
- Mainos on sijoitettu linja-autopysäkin sadekatokseen.
- Mainos on sijoitettu siten, että se tulosuunnassa peittää liikennemerkkin.
- Mainos on sijoitettu liittymän näkemäalueelle siten, että se rajoittaa kohtuuttomasti näkemää pää- tai sivutien suuntaan.
- Mainos muistuttaa liikennemerkkiä tai sisältää loistevärejä

Maantien varresta poistettu vaalimainos varastoidaan ELY-keskuksen alueurakoitsijan toimipisteeseen siten, että mainoksen omistaja voi sen halutessaan noutaa. Ohjeiden vastaisesti pystytetyn vaalimainoksen poistamisesta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta mainoksen omistajalle. ELY -keskus ilmoittaa mahdollisuuksien mukaan ennen mainosten poistamista tulevasta toimenpiteestä mainoksen pystyttäjälle tai ehdokkaalle.

Rautatien ali- tai ylikulkusiltaan kiinnitetyistä mainoksista tulee ELY -keskuksen ilmoittaa Liikennevirastolle.

Järjestyslain 6 §:n mukaan yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan häikäisevän tai harhauttavan valon taikka liikenteenohjauslaitetta muistuttavan tai muuten turvallisuutta vaarantavan mainoksen käyttäminen on kielletty. Tällaisen valon tai mainoksen käyttäjän on poliisin kehotuksesta viipymättä poistettava valo tai mainos.

5 Tien näkemäalue

"Tien kaarrekohdissa, liittymissä ja tasoristeyksissä vaadittu näkemäestettä vapaa alue."

Yksityiskohtaisia ohjeita näkemäalueen määrittämiseen on esitetty mm. seuraavissa lähteissä.

- LVM:n asetus 65/2011 näkemäalueista 25.1.2011 (korvaa luvun 5.1.2 Tasoliittymät -ohjeesta)
- Tasoliittymät, Tieh 210000-01 5.4.2001

Taulukossa 1 ja kuvissa 1 ja 2 on ohjeita näkemäalueen määrittämiseen maanteiden taso- ja kierto liittymissä. LVM:n asetuksessa on esitetty myös näkemäalueet pyöräteiden liittymissä sekä maantien ja rautatien tasoristeyksissä.

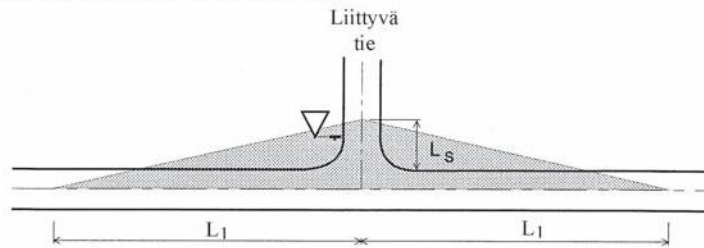
Taulukko 1. Näkemäalueita määrittäessä käytettävien mitoitusnäkemien vähimmäispituudet.

Mitoitusnopeus (km/h)	Pysähtymisnäkemä $L_p^{1)}$ (m)	Kohtaamisnäkemä $L_k^{1)}$ (m)	Ohitusnäkemä L_o (m)	Liittymisnäkemä $L_l^{2)}$ (m)
≤ 30	25 (20)	50 (40)	-	60 (40)
40	35 (30)	70 (60)	-	80 (60)
50	55 (45)	110 (90)	550	105 (80)
60	75 (65)	150 (130)	600	130 (100)
70	95 (85)	190	650	160 (120)
80	120 (105)	240	700	200 (150)
90	150	300	800	230 (190)
100	180	360	850	270 (240)
110	220	440	900	320 (300)
120	260	-	-	370 (360)

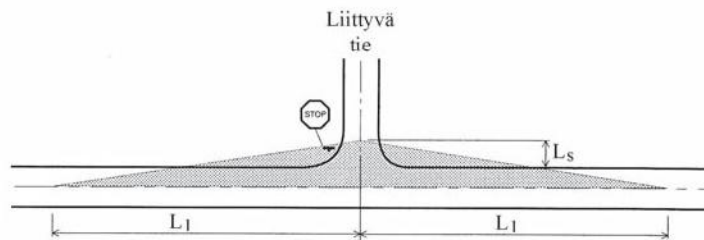
¹⁾ suluissa mainittuja arvoja voidaan käyttää erityisistä syistä taajamaolosuhteissa.

²⁾ suluissa mainittuja arvoja voidaan käyttää erityisistä syistä.

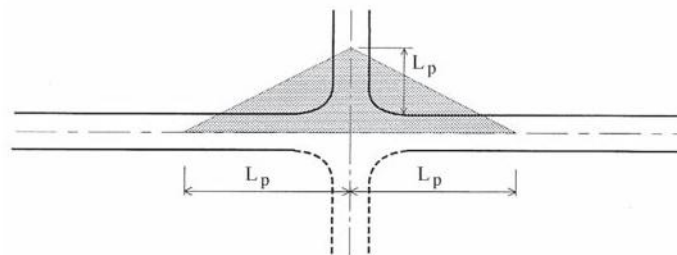
TAPAUS 1
Liittyvältä tieltä tulevalla on väistämisvelvollisuus

TAPAUS 2
Liittyvältä tieltä tulevalla on liikennemerkillä osoitettu pakollinen pysäyttäminen

TAPAUS 3
Tiet ovat etuajo-oikeussuhteiltaan samanarvoiset

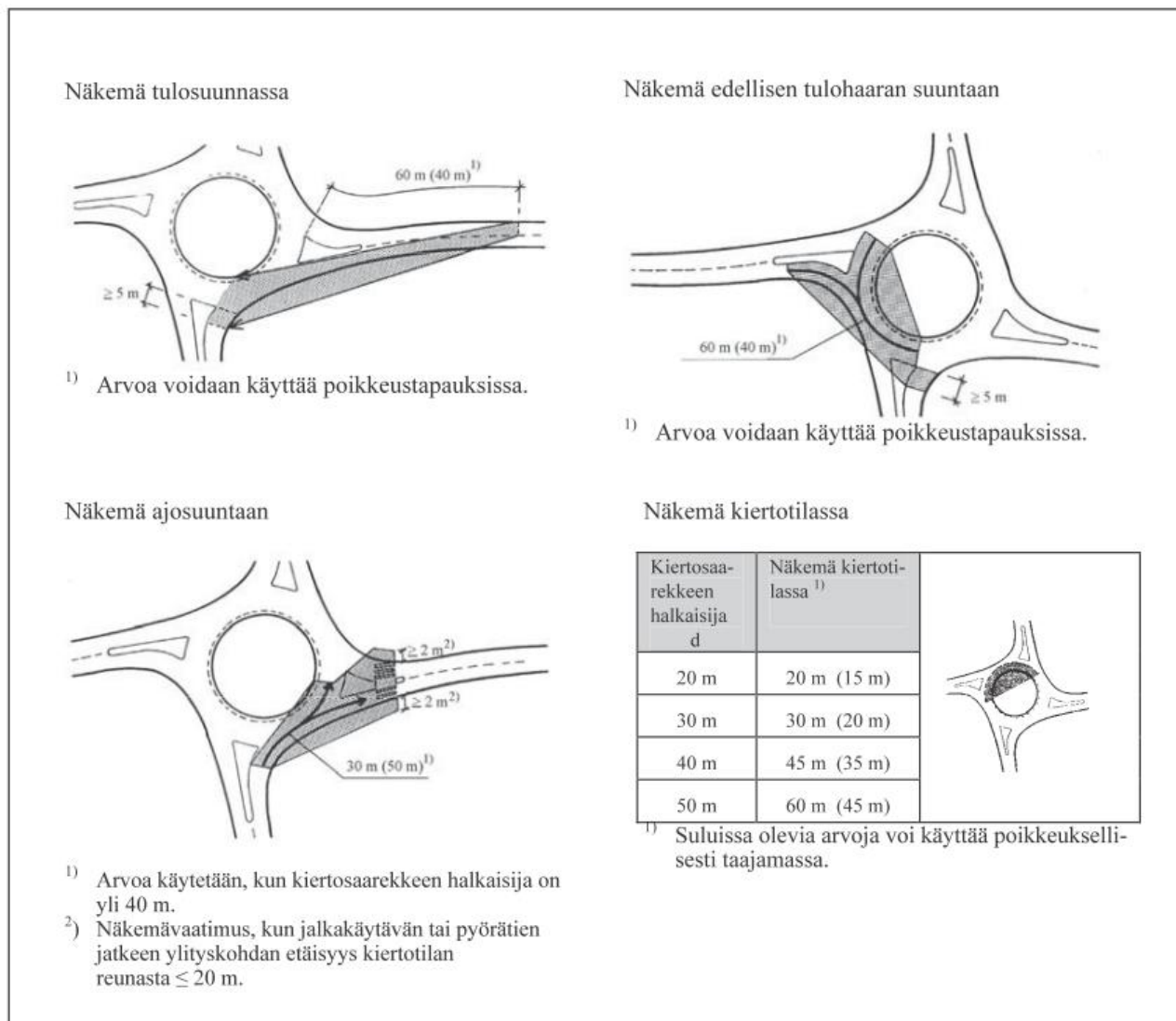

L_1 = Liittymisnäkemä, ks. 4 §
 L_p = Pysähtymisnäkemä, ks. 4 §
 L_s = Etäisyys päätien ajoradan reunasta

Liittyvän suunnan etäisyys L_s ¹⁾	
Tapaus 1	20 m (15 m) maaseudulla
	15 m (10 m) taajamassa
Tapaus 2	10 m (6 m)

¹⁾ Suluissa olevia arvoja voidaan käyttää 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuista erityisistä syistä.

Kuva 1. Näkemäalueet tasoliittymässä

Kuva 2. Näkemäalueet kiertoliittymässä.